

Sygn. akt IV KK 550/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **P. P.**,
o wydanie wyroku łącznego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2021 r. w trybie
art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji Prokuratora Generalnego,
od wyroku Sądu Okręgowego w G., Ośrodek Zamiejscowy w R.
z dnia 29 września 2016 r., sygn. akt V.2 Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K (...),

**1. uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w Ż. i na podstawie art. 572 k.p.k. umarza
postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;**

**2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi tego
postępowania.**

UZASADNIENIE

P. P. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w L. z dnia 28 czerwca 2001 roku, sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 7 maja 2001 roku - na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności; karę tę odbył w wymiarze miesiąca, w pozostałym zakresie postępowanie wykonawcze zostało umorzone;
2. Sądu Rejonowego w L. z dnia 5 listopada 2001 roku, sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 1 lipca 2001 roku - na karę roku pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw popełnionych w okresie od kwietnia do czerwca 2001 roku - na karę roku pozbawienia wolności; orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, a na podst. art. 71 § 1 k.k. orzeczono karę grzywny w wysokości 122 stawek dziennych po 20 zł każda; postanowieniem z dnia 20 grudnia 2002 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności; skazany odbył ją w części w okresie od 30 stycznia 2003 roku do 1 czerwca 2004 roku, kiedy to postanowieniem z dnia 1 czerwca 2004 roku został warunkowo przedterminowo zwolniony (okres próby do 1 czerwca 2006 roku);
3. Sądu Rejonowego w L. z dnia 11 lipca 2002 roku, sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 21 maja 2002 roku - na karę roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 30 stycznia 2003 roku do 1 czerwca 2004 roku, kiedy to postanowieniem z dnia 1 czerwca 2004 roku został warunkowo przedterminowo zwolniony (okres próby do 1 czerwca 2006 roku);
4. Sądu Rejonowego w J. z dnia 9 września 2008 roku, sygn. akt VI K (...), za czyn popełniony w dniu 15 czerwca 2008 roku - na karę roku pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 15 czerwca 2008 roku - na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

orzeczono karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 lata; postanowieniem z dnia 15 maja 2009 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności; postanowieniem z dnia 24 listopada 2011 roku skazany został warunkowo przedterminowo zwolniony z wykonywania reszty kary pozbawienia wolności z okresem próby do dnia 24 listopada 2012 roku; postanowieniem z dnia 24 września 2012 roku odwołano warunkowe przedterminowe zwolnienie; ostatecznie skazany odbył karę pozbawienia wolności w całości w okresie od 1 marca 2010 roku do 24 listopada 2010 roku oraz od 12 lutego 2013 roku do 17 września 2013 roku;

5. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 12 marca 2012 roku, sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 22 października 2011 roku - na karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata oraz karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych po 20 zł każda (art. 33 § 2 k.k.); 16 czerwca 2016 roku wykonano karę grzywny, nie zarządzono wykonania kary pozbawienia wolności; wyrok uprawomocnił się z dniem 24 marca 2012 roku;
6. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 4 listopada 2013 roku, sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 10 lutego 2012 roku - na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył w całości w okresie od 26 marca 2014 roku do 26 lipca 2014 roku;
7. Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny w G. z dnia 6 lutego 2015 roku, sygn. akt VII K (...) za czyn popełniony w dniu 23 października 2014 roku - na karę roku pozbawienia

wolności, którą skazany miał odbywać w okresie od 10 września 2015 roku godz. 3:00 do 10 września 2016 roku godz. 3:00;

8. Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 28 kwietnia 2015 roku. sygn. akt II K (...), za czyn popełniony w dniu 28 listopada 2011 roku - na karę 3 lat pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 22 października 2011 roku - na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw popełnionych w okresie od 1 października do 29 listopada 2011 roku - na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności; orzeczono karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, a na jej poczet zaliczono okres tymczasowego aresztowania od 9 grudnia 2011 roku do 5 lipca 2012 roku oraz od 23 sierpnia 2012 roku do 12 lutego 2013 roku; karę łączną pozbawienia wolności skazany miał odbywać w okresie od 10 września 2016 roku godz. 3:00 do 24 sierpnia 2018 roku godz. 3:00, wyrok uprawomocnił się w dniu 8 października 2015 roku.

Wyrokiem łącznym z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie II K (...) Sąd Rejonowy w Ż., na podstawie art. 91 § 2 k.k., art. 89 § 1 k.k. i art. 89 § 1a k.k., w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków opisanych w punktach 5-6 i 8, orzekł wobec P. P. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, uznając wyżej wymienione wyroki w zakresie orzeczonych kar pozbawienia wolności za pochłonięte niniejszym wyrokiem łącznym - w pozostałym zakresie - za podlegające odrębnemu wykonaniu. Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar jednostkowych orzeczonych w punktach 1-4 oraz 7. Jednocześnie, na podstawie art. 577 k.p.k., Sąd zaliczył skazanemu P. P. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okres odbywania kary jednostkowej z

wyroku opisanego w punkcie 6 - od 26 marca 2014 roku do 26 lipca 2014 roku oraz z wyroku opisanego w punkcie 8 - okres tymczasowego aresztowania od 9 grudnia 2011 roku do 5 lipca 2012 roku i od 23 sierpnia 2012 roku do 12 lutego 2013 roku. Rozstrzygnął również o kosztach związanych z postępowaniem.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez obrońcę z urzędu skazanego P. P., który w apelacji zarzucił: obrazę art. 85 § 2 k.k. (poprzez błędną interpretację i przyjęcie, że kara orzeczona wyrokiem w sprawie II K (...) nadaje się do połączenia); obrazę art. 75 k.k. (poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powinno nastąpić zarządzenie wykonania kary orzeczonej w sprawie II K (...)); obrazę art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. (poprzez niewskazanie w wyroku przepisów ustawy karnej, na podstawie których sąd uznał, że istnieje podstawa do zarządzenia kary orzeczonej w sprawie II K (...)); obrazę art. 424 § 2 k.p.k. (poprzez zaniechanie wskazania w uzasadnieniu wyroku okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary łącznej) oraz błąd w ustaleniach faktycznych (k. 83-84 akt sprawy II K (...)).

Wyrokiem z dnia 29 września 2016 roku, sygn. akt V.2 Ka (...), Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Kasację od wyroku Sądu II instancji wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył ten wyrok w całości na korzyść skazanego. Zarzucił w niej:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez zaniechanie przeprowadzenia rzetelnej, wszechstronnej kontroli odwoławczej zaskarżonego przez obrońcę wyroku Sądu I instancji niezależnie

od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, i w konsekwencji utrzymanie w mocy rażąco niesprawiedliwego orzeczenia tego Sądu wydanego z naruszeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015.396), polegającym na zaniechaniu porównania, która regulacja prawna dotycząca wymiaru kary łącznej - możliwa do zastosowania w sprawie z uwagi na uprawomocnienie się w dniu 8 października 2015 r. wyroku Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt II K (...) - jest względniejsza dla skazanego P. P., które to postępowanie powinno prowadzić do przyjęcia, iż podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie wyroku łącznego winny być przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego obowiązujące w okresie od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku i co skutkowało także obrazą art. 85 § 2 k.k. w zw. z art. 75 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku, poprzez brak stwierdzenia, że w momencie wyrokowania przez Sąd ad quem nie istniały podstawy do połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych prawomocnymi wyrokami skazującymi zapadłymi w sprawach: Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 4 listopada 2013 roku. sygn. akt II K (...), Sądu Rejonowego w B. VII Wydział Zamiejscowy w G. z dnia 6 lutego 2015 roku, sygn. akt VIIK (...) oraz Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 28 kwietnia 2015 roku, sygn. akt IIK (...), co implikowało konieczność umorzenia, zgodnie z treścią art. 572 k.p.k., postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

W związku z podniesieniem tego zarzutu, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku

łącznego Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 21 kwietnia 2016 roku, sygn. akt II K (...), i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna. Powyższe orzeczenie zapadło z rażąco obrazą przepisów prawa wskazaną w zarzucie kasacji.

Dokonując kontroli odwoławczej i utrzymując w mocy wspomniany wyrok łączny Sądu Rejonowego w Ż. Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejscowy w R., wbrew obowiązкови wynikającemu z treści art. 440 k.p.k., nie dostrzegł, iż orzeczenie to zapadło z rażąco i mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia obrazą art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015.396). Przepis ten zawiera regułę intertemporalną, która zabrania stosowania przepisów rozdziału IX ustawy Kodeks karny, w brzmieniu nadanym wskazaną ustawą, do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W konsekwencji przy wymiarze kary łącznej w wyroku łącznym tylko na podstawie jednostkowych kar prawomocnie orzeczonych do dnia 30 czerwca 2015 r. zasada sformułowana w treści art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej wyłącza stosowanie art. 4 § 1 k.k., mimo materialnoprawnego charakteru norm określających orzekanie w przedmiocie kary łącznej. Wówczas Sąd zobligowany jest do stosowania przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. Jednak w sytuacji, w której

co najmniej jeden wyrok objęty wyrokiem łącznym uprawomocnił się po dniu 30 czerwca 2015 r., znajdzie zastosowanie art. 4 § 1 k.k. (art. 19 ust. 1 in fine ustawy nowelizującej). Oznacza to, że ustawa obowiązująca poprzednio będzie stanowiła podstawę orzeczenia kary łącznej tylko wtedy, gdy będzie ona względniejsza dla skazanego, przy czym reguła ta obejmuje również ewentualną względność tzw. ustawy pośredniej, skoro zmiany do art. 85 k.k. wprowadzono z dniem 1 lipca 2015 r. - ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 396), a następnie z dniem 15 kwietnia 2016 r. - ustawą z dnia 11 marca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 437 ze zm.). W sytuacji, gdy tak nie będzie wówczas kara łączna zostanie wymierzona w oparciu o przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. To przekonanie wyraził już Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lutego 2017 roku w sprawie II KK 347/16, LEX nr 2284181, czy też postanowieniu z dnia 15 marca 2018 roku w sprawie IV KK 137/18, LEX nr 2498039, gdzie stwierdził, że „zasada sformułowana w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wyłącza stosowanie art. 4 § 1 k.k. tylko wówczas, gdy wszystkie kary objęte postępowaniem o wydanie wyroku łącznego zostały prawomocnie orzeczone do dnia 30 czerwca 2015 r., w sytuacji natomiast, gdy co najmniej jeden wyrok uprawomocnił się po dniu 30 czerwca 2015 r. - przepis art. 4 § 1 k.k. będzie mieć zastosowanie. Jeżeli zatem przedmiotem łączenia jest kara (kary) prawomocnie orzeczona po 30 czerwca 2015 r. oraz kara (kary) prawomocnie orzeczona przed tą datą, to Sąd winien rozstrzygnąć na podstawie art. 4 § 1 k.k., czy stosować przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r.”.

Tymczasem Sąd Rejonowy w Ż. rozstrzygając w przedmiocie wydania wyroku łącznego błędnie ustalił, co wprost wynika z pisemnych motywów rozstrzygnięcia (k. 79 akt sprawy II K (...)), że zgodnie z przepisami przejściowymi w tym postępowaniu mają zastosowanie przepisy dotyczące kary łącznej sprzed nowelizacji kodeksu karnego, tj. obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 roku. Uwadze Sądu umknął bowiem fakt, że wyrok Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 28 kwietnia 2015 roku, w sprawie II K (...), uprawomocnił się z dniem 8 października 2015 roku. Ustalenie to natomiast, zgodnie z treścią owego art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku, skutkowało koniecznością uwzględnienia w toku procedowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego reguł intertemporalnych wynikających z art. 4 § 1 k.k. Stąd też Sąd Rejonowy był zobligowany do przeprowadzenia rozważań wymaganych w związku z treścią art. 4 § 1 k.k., celem ustalenia, w oparciu o jakie przepisy należy w przedmiotowej sprawie orzec karę łączną. Słusznie bowiem w wyroku z dnia 10 lipca 2019 roku w sprawie IV KK 700/18, LEX nr 2714772, Sąd Najwyższy zauważył, iż: „Kompetencję do badania, jakie przepisy zastosować na podstawie art. 4 § 1 k.k., sąd uzyskuje już w momencie, gdy zajdzie potrzeba dokonania analizy, czy istnieją warunki do orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 30 czerwca 2015 r., a nie dopiero w momencie pozytywnego przesądzenia, że istnieją - w świetle nowych regulacji - warunki do orzeczenia kary łącznej na podstawie kar prawomocnie orzeczonych przed dniem 1 lipca 2015 r. i kary prawomocnie orzeczonej od tej daty”.

Dokonując zatem w toku procedowania symulacji wymiaru kary łącznej w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 roku, Sąd Rejonowy powinien był dostrzec, że węzłem kary łącznej

należałoby objąć kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...) (tj. karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata), Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...) (tj. karę 4 miesięcy pozbawienia wolności) oraz Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...) (tu: po rozwiązaniu kary łącznej pozbawienia wolności - karę 3 lat pozbawienia wolności, karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności). Tym samym, stosując art. 85 k.k. oraz art. 89 § 1 i 1a k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku Sąd mógł orzec karę łączną pozbawienia wolności w wysokości od najwyższej z orzeczonych kar jednostkowych, tj. 3 lat pozbawienia wolności do ich sumy, tj. do 7 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Przeprowadzając natomiast symulację rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności w oparciu o przepisy obowiązujące od 1 lipca 2015 roku (do 23 czerwca 2020 roku), należy dojść do wniosku, że łączeniu podlegałyby kary orzeczone prawomocnymi wyrokami skazującymi: Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...) (jednakże, zgodnie z treścią art. 89 § 1b k.k. - w wymiarze 11 miesięcy pozbawienia wolności), Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział Kamy w G. w sprawie o sygn. akt VII K (...) (roku pozbawienia wolności) oraz Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...) (jednakże zgodnie z art. 85 § 2 k.k. - w wymiarze 3 lat pozbawienia wolności). Tym samym Sąd mógł orzec karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze od 3 do 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Zestawienie wyników obydwu symulacji prowadzi wprost do

wniosku, że dokonując - zgodnie z dyrektywą wynikającą z treści art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku - oceny zapadłych wobec P. P. prawomocnych wyroków skazujących, należało uznać za korzystniejsze (w rozumieniu art. 4 § 1 k.k.) dla skazanego przy orzekaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego przepisy dotyczące kary łącznej obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 roku (obecnie: do 23 czerwca 2020 roku).

Istotnym jest zarazem to, że w przypadku orzekania o karze łącznej w oparciu o przepisy obowiązujące od 1 lipca 2015 roku, w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy (tj. 29 września 2016 roku) sytuacja ta ulegała nadto dalszej istotnej zmianie na korzyść skazanego.

Przede wszystkim, zgodnie z art. 85 § 2 k.k., z uwagi na wykonanie kary w całości (z dniem 10 września 2016 roku godz.3:00) łączeniu nie podlegała już kara roku pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny w G. z dnia 6 lutego 2015 roku w sprawie o sygn. akt VII K (...) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt V KK 499/18, LEX nr 2607276, gdzie wskazano: „Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, za które wymierzono kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Z tego względu nie może podlegać łączeniu kara, której wykonanie zostało w całości zakończone”).

Nadto, w dniu 24 września 2016 roku upłynął okres 6 miesięcy od

zakończenia okresu 4 lat próby, na jaki warunkowo zawieszono wykonanie orzeczonej wobec P. P. wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 12 marca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt II K (...), kary roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Skutkiem tego było uznanie, iż kara ta, jako kara nie podlegająca wykonaniu, nie może podlegać łączeniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż zgodnie z art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 roku (do 23 czerwca 2020 roku), w sytuacji, gdy kara wymierzona za dane przestępstwo, w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej nie mogła być już wykonana i nigdy do wykonania nie może zostać wprowadzona, wykluczone jest jej objęcie węzłem kary łącznej w wyroku łącznym. Taka sytuacja niewątpliwie zachodzi w przypadku określonym przez art. 75 § 4 k.k., a więc gdy upłynie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Jednocześnie fakt, że powyższe skazanie nie uległo zatarciu nie oznacza bynajmniej, że kara orzeczona tym wyrokiem podlega łączeniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. skoro określony w tym przepisie warunek łączenia kar „podlegających wykonaniu” odnosi się do takich kar, w stosunku do których nie została zakończona procedura ich wykonania lub nie zaktualizowała się inna niż zakończenie tej procedury przesłanka wyłączająca możliwość wykonania takiej kary, przy czym upływ okresu próby oraz 6 miesięcy od jego zakończenia w odniesieniu do kary pozbawienia wolności o probacyjnym charakterze, przesądza o statusie tej kary jako „niepodlegającej wykonaniu” w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. a contrario, a co za tym idzie jest ona również karą niepodlegającą łączeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt V KK 499/18, LEX nr 2607276, czy wyrok

Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 sierpnia 2018 r., sygn. akt II AKa 181/18, LEX nr 2545176).

W tej sytuacji, z uwagi na to, że jedyną karą podlegającą wykonaniu na dzień 29 września 2016 r. była kara orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż., w sprawie o sygn. akt II K (...), Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. zobowiązany był do uchylenia zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Przypomnieć wszak należy, że w związku z brzmieniem art. 85 § 2 k.k. obowiązującym od 1 lipca 2015 roku do 23 czerwca 2020 roku, w sprawach dotyczących wydania wyroku łącznego, Sąd odwoławczy jest zobowiązany do badania z urzędu, czy w czasie po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji nie doszło do zmiany stanu faktycznego na skutek wykonania w całości choćby jednej z kar podlegających łączeniu, a jeżeli taką zmianę stwierdzi, ma obowiązek ją uwzględnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2017 r., sygn. II KK 184/17, LEX nr 2397596; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2018 r., I KZP 3/18, LEX nr 2509691, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., V KK 516/18, LEX nr 2632297). Oczywistym jest, że mogą zdarzyć się sytuacje, gdy art. 434 § 1 k.p.k. „zablokuje” niejako Sądowi odwoławczemu możliwość dostosowania treści wyroku Sądu I instancji do przepisów prawa karnego materialnego, w tym także do art. 85 § 2 k.k.

Niemniej jednak, w realiach przedmiotowej sprawy, umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w żaden

sposób nie pogarszało sytuacji skazanego P. P. (brak naruszenia zakazu reformationis in peius wynikającego z treści art. 434 § 1 k.p.k.). Jak wynika z akt sprawy w chwili procedowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, P. P. miał wprowadzone do wykonania dwie kary: orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział K. w G. w sprawie o sygn. akt II K (...), którą odbywał w okresie od 11 września 2015 roku do 10 września 2016 roku oraz karę orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. w sprawie o sygn. akt II K (...), którą miał odbyć w okresie od 10 września 2016 roku do 24 sierpnia 2018 roku. Karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. akt II K (...) skazany natomiast odbył w okresie od 26 marca 2014 roku do 26 lipca 2014 roku. Tym samym, w realiach omawianej sprawy, z chwilą umorzenia w dniu 26 września 2016 roku przez Sąd odwoławczy postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, P. P. zobowiązany byłby tylko do odbycia kary (łącznej) pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat wynikającej z wyroku w sprawie o sygn. akt II K (...), a planowany okres zakończenia jej wykonania wyznaczony został na dzień 24 sierpnia 2018 roku (k. 25 akt sprawy II K (...)). Tymczasem wprowadzenie do wykonania kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej zaskarżonym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 21 kwietnia 2016 roku, sygn. akt II K (...), nawet przy dokonanych zaliczeniach okresów faktycznego pozbawienia wolności skazanego na poczet tej kary, skutkowało ustaleniem, że karę tę skazany P. P. winien odbywać w okresie od 10 września 2016 roku do 24 kwietnia 2019 roku (co też w rzeczywistości

nastąpiło - informacja dotycząca obliczenia kary z dnia 4 grudnia 2016 roku - k. „0 ”akt sprawy II K (...)).

Opisane wyżej ustalenia pozostały poza rozważaniami Sądu ad quem. Tymczasem, co trafnie podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II K 508/18, LEX nr 2610288, „(...) Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym wskazane zostały zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając art. 447 § 1-3 k.p.k., a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, 439, 440 i 455 k.p.k. W realiach przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż Sąd odwoławczy rozpoznając apelację obrońcy skazanego P. P., skierowaną wszak w całości od wyroku łącznego na korzyść skazanego, kierując się treścią art. 440 k.p.k. winien był wyjść poza granice wyznaczone podniesionymi w środku odwoławczym zarzutami i dostrzegając istotne uchybienia Sądu I instancji (pominięte przez apelującego, ale istniejące w rzeczywistości i będące uchybieniami, o jakich mowa w art. 438 pkt 1 i 3 k.p.k.), winien był - uznając, że utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku jest rażąco niesprawiedliwe - uchylić zaskarżony wyrok i w konsekwencji umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Przepis art. 433 § 1 k.p.k. w zw. art. 440 k.p.k. obliguje wszak Sąd odwoławczy do kontroli zaskarżonego orzeczenia pod względem merytorycznym i prawnym nie tylko w granicach środka odwoławczego, ale także z urzędu niezależnie od tych granic - w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi rażąca

niesprawiedliwość wyroku (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2018 r., sygn. akt III KK 417/18, LEX nr 2561614).

Tym samym, akceptując błędne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy w Ż., polegające na niezasadnym przyjęciu, że wszystkie wyroki będące przedmiotem postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 roku, nie dokonując należytej kontroli zaskarżonego wyroku w rozumieniu art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., a przez to nie dostrzegając konieczności zastosowania w realiach sprawy reguły wynikającej z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015.396), Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. dopuścił się utrzymania w mocy rażąco niesprawiedliwego wyroku Sądu I instancji, albowiem w efekcie wyrok ten w dacie orzekania w Sądzie odwoławczym w zakresie kształtu kary łącznej naruszał przepis prawa materialnego, tj. art. 85 § 2 k.k., zaś właściwe postąpienie mogło doprowadzić do polepszenia sytuacji skazanego, a zatem mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe na uwadze konieczne było uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. z dnia 29 września 2016 roku, sygn. akt V.2 Ka (...) i utrzymanego nim wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 21 kwietnia 2016 roku, sygn. akt II K (...), i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Orzeczenie o wydatkach za postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k.

Z tych to względów orzeczono jak wyżej.